

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobce: **České dráhy, a.s.**, se sídlem Praha 1, Nábřeží L. Svobody 1222, zastoupeného JUDr. Karlem Muzikářem, LL.M. (C.J.), advokátem WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o., advokátní kancelář, Praha 1, Křižovnické nám. 2/193, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem Brno, tř. Kpt. Jaroše 7, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 6.5.2009, č.j. UOHS-R 155/2008/01-5485/2009/310/MVr,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 6.5.2009, č.j. UOHS-R 155/2008/01-5485/2009/310/MVr, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** žalobci nahradit náklady řízení o žalobě a o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21.4.2011, č.j. 62 Ca 37/2009-680, ve výši 21 162 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Karla Muzikáře, LL.M. (C.J.), advokáta WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o., advokátní kancelář, Praha 1, Křižovnické nám. 2/193.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce napadá rozhodnutí předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 6.5.2009, č.j. UOHS-R 155/2008/01-5485/2009/310/MVr, kterým bylo změněno předchozí rozhodnutí vydané v prvním stupni správního řízení ze dne 14.7.2008, č.j. S 220/06-13976/2008/830.

I. Podstata věci a shrnutí procesní situace

Žalovaný rozhodl napadeným rozhodnutím tak, že žalobce zneužil své dominantní postavení.

Žalobce tím, že v období od 1.5.2004 do 30.11.2007 uplatňoval bez objektivně ospravedlnitelných důvodů vůči svým odběratelům rozdílné ceny za služby železniční nákladní dopravy u přeprav se srovnatelnými kalkulačními parametry ovlivňujícími výši nákladů na tyto služby a bez objektivně ospravedlnitelných důvodů uplatňoval v cenách služeb železniční nákladní dopravy rozdílné výše marží, čímž znevýhodňoval některé své odběratele železniční nákladní dopravy, kterým byly stanoveny ceny, resp. marže podstatně vyšší než jiným zákazníkům při obdobném nebo srovnatelném plnění, a rovněž ztížil možnost uplatnění ostatním železničním nákladním dopravcům na trhu, zneužil své dominantní postavení na trhu železniční nákladní dopravy substrátů přepravovaných ve velkých objemech na území České republiky uplatňováním rozdílných podmínek při srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž byli tito účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni, a to na újmu jiných soutěžitelů a spotřebitelů, čímž porušil v období od 1.5.2004 do 30.11.2007 zákaz uvedený v § 11 odst. 1 písm. c) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „ZOHS“), a v období od 1.5.2004 do 30.11.2007 zákaz obsažený v čl. 82 písm. c) Smlouvy o založení Evropského společenství (dále jen „Smlouva ES“), neboť zneužití dominantního postavení mohl ovlivnit obchod mezi členskými státy (část I. A. napadeného rozhodnutí).

Dále žalobce tím, že v době od 1.1.2006 do 16.9.2007 společnosti SPEDIT-TRANS, a.s. a v době od 1.1.2006 do 30.11.2007 společnosti ŠPED-TRANS Levice, a.s. znemožnil bez objektivně ospravedlnitelných důvodů uzavírat smlouvy o zákaznickém tarifu, a získat tak slevu z veřejného ceníku – tarifu vozových zásilek, dále tím, že v době od 1.1.2006 do 16.9.2007 společnosti SPEDIT-TRANS, a.s. a v době od 1.1.2006 do 30.11.2007 společnosti ŠPED-TRANS Levice, a.s. bez objektivně ospravedlnitelných důvodů stanovil povinnost skládat 100% zálohy na jím poskytované služby železniční nákladní dopravy, a tím, že dopisy ze dne 5.1.2006 bez objektivně ospravedlnitelných důvodů vypověděl společnosti SPEDIT-TRANS, a.s. Smlouvu o centrálním zúčtování přepravného číslo 41209662 ze dne 20.12.2004 a společnosti ŠPED-TRANS Levice, a.s. Smlouvu o centrálním zúčtování přepravného číslo 11214120 ze dne 31.12.2004, jejichž platnost skončila dne 28.2.2006, čímž znevýhodnil společnosti SPEDIT-TRANS, a.s. a ŠPED-TRANS Levice, a.s. oproti

ostatním svým odběratelům železniční nákladní dopravy a omezil spotřebitele železniční nákladní dopravy ve výběru dodavatelů, zneužil své dominantní postavení na trhu železniční nákladní dopravy substrátů přepravovaných ve velkých objemech na území České republiky uplatňováním rozdílných podmínek při srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž byli tito účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni, a to na újmu společností SPEDIT-TRAN, a.s. a ŠPED-TRANS Levice, a.s. a spotřebitelů, čímž porušil v období od 1.1.2006 do 30.11.2007 zákaz uvedený v § 11 odst. 1 písm. c) ZOHS a zákaz obsažený v čl. 82 písm. c) Smlouvy ES, neboť zneužití dominantního postavení mohlo ovlivnit obchod mezi členskými státy (výrok I. B. napadeného rozhodnutí).

Dále žalobce tím, že v období od 1.1.2004 do 30.4.2004 uplatňoval bez objektivně ospravedlnitelných důvodů vůči svým odběratelům rozdílné ceny za služby železniční nákladní dopravy u přeprav se srovnatelnými kalkulačními parametry ovlivňující výši nákladů na tyto služby a bez objektivně ospravedlnitelných důvodů uplatňovat v cenách služeb železniční nákladní dopravy rozdílní výše marží, čímž znevýhodňoval některé své odběratele železniční nákladní dopravy, kterým byly stanoveny ceny, resp. marže podstatně vyšší než jiným zákazníkům při obdobném nebo srovnatelném plnění, a rovněž ztížil možnost uplatnění ostatním železničním nákladním dopravcům na trhu, zneužil své dominantní postavení na trhu železniční nákladní dopravy substrátu přepravovaných ve velkých objemech na území České republiky uplatňováním rozdílných podmínek při srovnatelném plnění vůči jednotlivým účastníkům trhu, jimiž byli tito účastníci v hospodářské soutěži znevýhodňováni, a to na újmu jiných soutěžitelů a spotřebitelů, čímž porušil v období od 1.1.2004 do 30.4.2004 zákaz uvedený v § 11 odst. 1 písm. c) ZOHS (výrok I.C. napadeného rozhodnutí).

Shora uvedené jednání bylo napadeným rozhodnutím žalobci zakázáno. Žalobci byla uložena pokuta ve výši 254 000 000 Kč a bylo mu uloženo nahradit náklady řízení paušální částkou 2 500 Kč.

O žalobě zdejší soud již jednou rozhodoval, a sice rozsudkem ze dne 21.4.2011, č.j. 62 Ca 37/2009-680. Zdejší soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Z pohledu aplikace hmotného práva pokládal zdejší soud napadené rozhodnutí za přezkoumatelné a zákonné, ve vztahu k procesnímu postupu žalovaného zdejší soud ve shodě se žalobcem dovedl některá dílčí pochybení, ta však podle zdejšího soudu nepřivodila nutnost napadené rozhodnutí rušit a věc vracet žalovanému k dalšímu řízení.

Ke kasační stížnosti žalobce byl rozsudek zdejšího soudu ze dne 21.4.2011, č.j. 62 Ca 37/2009-680, zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 28.8.2014, č.j. 7 AfS 57/2011-1251. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku konstatoval řadu důvodů nepřezkoumatelnosti rozsudku soudu zdejšího, kromě jiného se v rámci částečného věcného vypořádání námitek žalobce uplatněných v kasační stížnosti vyjádřil též k důsledkům zdejším soudem dovozené procesní vady při opatřování

posudku Centra dopravního výzkumu, v.v.i. a k důsledkům závěru zdejšího soudu, že žalovaný nedoložil uplatňování podnákladových cen.

Za této situace zdejší soud ve věci rozhoduje znovu, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu podle § 110 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“).

II. Shrnutí procesních stanovisek podstatných pro posouzení věci soudem

Žalobce napadal (druhostupňově) rozhodnutí žalovaného žalobou o 175 bodech doplněných dvěma přílohami na celkem 127 stranách textu. Napadené rozhodnutí požadoval z mnoha samostatných důvodů zrušit. Žalovaný se k žalobě nesouhlasně vyjádřil ve 217 bodech na 47 stranách textu, žalobu navrhl jako nedůvodnou zamítnout. Další navazující stanoviska byla podávána v průběhu řízení před zdejším soudem a před Nejvyšším správním soudem, žalobce i žalovaný podali své procesní stanovisko i k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28.8.2014, č.j. 7 Afs 57/2011-1251. S ohledem na vázanost zdejšího soudu právním názorem Nejvyššího správního soudu v tomto rozsudku vysloveným je z pohledu nosných důvodů tohoto rozsudku zdejšího soudu ze všech obsáhlých procesních stanovisek obou účastníků podstatné následující:

Žalobce mimo jiné (v rámci tvrzení procesních pochybení žalovaného) namítá, že žalovaný postupoval v rozporu s § 56 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“), při opatřování posudku Centra dopravního výzkumu, v.v.i., a tato vada dokazování musí nutně vést ke zrušení napadeného rozhodnutí.

V souvislosti s hodnocením žalobcova jednání z pohledu hmotného práva žalobce mimo jiné namítá, že žalovaný své závěry v napadeném rozhodnutí opírá o argumentaci ohledně podnákladových cen, ačkoli tato otázka nebyla nikdy předmětem správního řízení a je zřejmé, že k uplatňování podnákladových cen nedošlo a nebyly pro to opatřeny žádné důkazy. S tím souvisí pochybení žalovaného, který v napadeném rozhodnutí na jedné straně dovozuje údajné uplatňování podnákladových cen žalobcem, ale současně nekvalifikuje jeho jednání podle § 11 odst. 1 písm. e) ZOHS, resp. generální klauzule čl. 82 Smlouvy ES, a na místo toho ve výroku rozhodnutí postihuje žalobce za tzv. sekundární diskriminaci podle § 11 odst. 1 písm. c) ZOHS, resp. čl. 82 písm. c) Smlouvy ES. To je další vadou napadeného rozhodnutí, pro kterou je třeba napadené rozhodnutí zrušit.

Poté, co ve věci rozhodoval Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 28.8.2014, č.j. 7 Afs 57/2011-1251, doplnil žalobce svoji argumentaci v tom směru, že obě právě zmíněné vady (každá samostatně) již jsou důvodem ke zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného (bez jednání), neboť to plyne z právě uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu, kterým Nejvyšší správní soud na důsledky shora uvedených vad nahlížel odlišně než předtím (v době vedení řízení o žalobě ve věci sp. zn. 62 Ca 37/2009) soud zdejší.

Žalovaný se k uvedeným dvěma žalobním bodům vyjadřuje v tom směru, že již v napadeném rozhodnutí připustil, že při opatřování posudku Centra dopravního výzkumu, v.v.i. pochybil, má však za to, že tím žalobce na jeho právech nezkrátil, a tedy v souvislosti s opatřováním tohoto posudku není důvodu napadené rozhodnutí rušit. Pokud jde o otázku neprokázání uplatňování podnákladových cen, tu žalovaný oponuje hodnocení Nejvyššího správního soudu, neboť podle názoru žalovaného nebyl žalobce shledán vinným za uplatňování podnákladových cen a ani mu za takové jednání nebyla uložena sankce, jak vyplývá z jednotlivých výrokových částí napadeného rozhodnutí. Je-li pouze výrok rozhodnutí správního orgánu schopen zasáhnout práva a povinnosti účastníků správních řízení, pak ani neprokázání uplatňování podnákladových cen není důvodem ke zrušení napadeného rozhodnutí.

III. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s.ř.s.), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Zdejší soud již v rozsudku ze dne 21.4.2011, č.j. 62 Ca 37/2009-680, dovedl, že pokud jde o otázku opatřování posudku Centra dopravního výzkumu, v.v.i., pak postup žalovaného vykazuje znaky velmi netransparentního a nezákonného postupu. Od tohoto hodnocení nemá zdejší soud důvod se ani nyní odchylovat.

V bodu 301. prvostupňového rozhodnutí žalovaným zmiňované „soukromoprávní zadání“ odborného stanoviska, ohledně kterého správní spis neobsahuje žádnou procesní stopu, podle zdejšího soudu jasně porušuje pravidla, která jsou pro obstarávání obdobných odborných posouzení předepsaná správním řádem. Pravidla plynoucí především z § 56 správního řádu nejsou pravidly samoučelnými; jednak účastníkům řízení garantují vyrozumění o zamýšleném ustanovení znalce, popř. o samotném ustanovení, nadto ve spojení s § 17 odst. 1 správního řádu garantují, že akt ustanovující znalce včetně jemu položených odborných otázek je trvalou a nezměnitelnou součástí správního spisu (a z pohledu účastníka správního řízení je zřejmé, kdo, za jakých okolností a na jaké odborné otázky má odpovídat); to v sobě implikuje řadu navazujících procesních práv účastníka řízení.

„Soukromé zadání“, jaké zvolil žalovaný, nepochybně odňalo žalobci práva podle § 56 správního řádu (ten nebyl odpovídajícím procesním způsobem vyrozuměn o ustanovení znalce, nemohl navrhopvat a účastnit se výslechu znalce), navíc z procesních kroků žalovaného, jež ani on sám nezastírá, je jasně patrné, že on sám do posudku před jeho zpracováním zasahoval cestou „neoficiálního stanoviska“ obsahujícího připomínky k jeho obsahu, se zpracovatelem posudku separátně jednal a že posudek ve formě „Závěrečné zprávy z řešení“, jež byla použita jako podklad rozhodnutí žalovaného, je „doplněnou zprávou po připomínkách ÚOHS z 29.11.2007“. Nejen tedy proces zadání zpracování stanoviska, nýbrž i proces zpracovávání jeho „konečného znění“, jež se stalo podkladem rozhodnutí, jsou

zatemněny. Zpracování tohoto posudku bylo „zadáno“ nečitelným způsobem i z toho důvodu, že ze žádné listiny, jež by správním spisem procházela, není zřejmé, na co se vlastně žalovaný zpracovatele tohoto posudku ptal. Uváží-li zdejší soud v kontextu s touto nečitelností, že žalovaný pracoval s několika verzemi tohoto posudku, sám do věcné podstaty posudku pravděpodobně zasahoval (jinak by jeho připomínky nebyly zmiňovány v samotné identifikaci posudku na jeho titulní první straně) a bez účasti žalobce se zpracovatelem tohoto posudku v listopadu 2007 jednal, pak postup žalovaného neodpovídá základním zásadám, na nichž by správní řízení mělo být vždy vystavěno, neodpovídá ani vzdáleně § 56 správního řádu a navíc se zdejší soud ztotožňuje se žalobcem, že uvedeným postupem žalovaný porušil rovněž § 36 odst. 3 správního řádu, neboť komunikace žalovaného se zpracovatelem tohoto posudku je důležitou procesní stopou postupu žalovaného při vymezení relevantního trhu a tvoří podklad rozhodnutí žalovaného.

Ohledně procesu pořizování posudku Centra dopravního výzkumu, v.v.i. tedy zdejší soud žalobci přesně z těch důvodů, které uvádí v bodech 246. a 247. žaloby, přisvědčuje a konstatuje, že v tomto rozsahu se žalovaný dopustil procesního pochybení. Už v rozsudku ze dne 21.4.2011, č.j. 62 Ca 37/2009-680, zdejší soud tedy toto pochybení žalovaného konstatoval a pokládal-li za možné k takto opatřenému důkazu, který lze od ostatních oddělit, nepřihlížet, nevedlo jej to ke zrušení napadeného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud však k důsledkům takto zjištěného pochybení ve zrušovacím rozsudku ze dne 28.8.2014, č.j. 7 Afs 57/2011-1251, zaujal stanovisko odlišné; uvedl, že je-li důkaz získaný v rozporu se zákonem, nemusí to být vždy bez dalšího důvodem pro zrušení rozhodnutí správního orgánu pro vady řízení podle § 76 odst. 1 s.ř.s. a že žaloba může být nedůvodná, pokud lze i při odhlédnutí od nezákonného důkazu z ostatních důkazů provedených ve správním řízení učinit jednoznačný závěr, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, ob stojí. Výslovně pak Nejvyšší správní soud uvedl, že bude na správním orgánu (tedy na žalovaném), setrvá-li krajský soud na svém závěru o nezákonném procesním postupu, aby vyhodnotil, zda i při odhlédnutí od posudku Centra dopravního výzkumu, v.v.i. lze na základě ostatních důkazů učinit jednoznačný závěr, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Toto hodnocení však podle Nejvyššího správního soudu nemůže provést zdejší soud namísto žalovaného.

Za situace, kdy zdejší soud setrval na svém závěru o nezákonném procesním postupu, kdy (nové) hodnocení důkazů bez zahrnutí posudku Centra dopravního výzkumu, v.v.i. nemůže provést zdejší soud a kdy Nejvyšší správní soud výslovně stanovil, že toto hodnocení důkazů bude na žalovaném, nezbyvá zdejšímu soudu než dát zapravdu žalobci, že tuto procesní vadu (nezákonné pořízení důkazu) nelze zhojit v řízení před zdejším soudem, nýbrž že jde o důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí.

Uvedený posudek se stal součástí podkladu rozhodnutí ve vztahu k vymezení relevantního trhu, tedy ve vztahu k otázce, jejíž zodpovězení je určující pro veškeré

navazující úvahy ohledně postavení žalobce na vymezeném relevantním trhu, a tedy nutně určující i z pohledu dovoditelnosti spáchání správního deliktu v podobě zneužití dominantního postavení. Uvedený posudek byl tedy podkladem skutkových zjištění žalovaného ohledně vymezení relevantního trhu (jak plyne především z bodů 165., 166. a 180. prvostupňového rozhodnutí), navíc skutková zjištění podávaná z tohoto posudku (v jeho posledním znění založeného na str. 2717 správního spisu) se stala základem polemiky žalobce a žalovaného ohledně významu přepravní vzdálenosti pro vymezení relevantního trhu (podle žalobce měl tento posudek přivést žalovaného k závěru, že železniční doprava nákladů v objemu nad 500 tun je dobře zastupitelná dopravou silniční při přepravě na vzdálenosti 100 až 150 km) i z pohledu jeho vztažení k „přepravě hromadných substrátů“ (vzájemně nehomogenních). Žalovaný mu v napadeném rozhodnutí oponoval (např. od bodu 190.), což byl jeden z argumentů, pro které žalovaný ani v řízení o rozkladu vymezení relevantního trhu nepřehodnotil. Relevantní trh byl vymezen jako trh železniční nákladní dopravy substrátů přepravovaných ve velkých objemech na území České republiky, na tomto trhu bylo dovozeno dominantní postavení žalobce a výrokovými částmi I.A., I.B. a I.C. napadeného rozhodnutí bylo deklarováno jeho zneužití. Pak tedy důvod zrušení rozhodnutí se týká nutně celého výroku napadeného rozhodnutí, tj. všech jeho výrokových částí, podle § 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.

Zdejší soud se také již v rozsudku ze dne 21.4.2011, č.j. 62 Ca 37/2009-680, vyslovil k otázce uplatňování podnákladových cen. Zdejší soud dospěl k závěru, že uplatňování podnákladových cen v řízení před žalovaným prokázáno nebylo. Ani od tohoto hodnocení nemá zdejší soud důvod se nyní odchylovat.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí podle zdejšího soudu dovedl uplatňování podnákladových cen v souvislosti s konkurenčními nabídkami dopravy, a to až na úrovni přímých nákladů. V napadeném rozhodnutí (bod 277.) odkazoval souhrnně na body 36. – 38. prvostupňového rozhodnutí a na „obchodní výjimky založené ve správním spisu na str. 581 – 583“. V bodech 36. – 38. prvostupňového rozhodnutí žalovaný nejprve odkazoval na způsob stanovení smluvních cen (tj. kdo je za žalobce oprávněn k jednotlivým výjimkám ze základních cen) a poté na zjištění podávaná z jednotlivých obchodních výjimek za rok 2006.

Ze správního spisu pak vyplynulo, že v jednotlivých případech žádostí o obchodní výjimky bylo navrhováno a obchodní radou odsouhlaseno stanovit smluvní cenu pro jednotlivé vozy na úrovni mezi úplnými a přímými náklady (správní spis, str. 576, 578, 584 a násl.) a tak, aby cena byla nižší než cena konkurenční (správní spis, str. 587).

Sám fakt, který žalobce v řízení před zdejším soudem zmiňoval, a sice že i podle závěrů žalovaného takových výjimek bylo méně než 0,3%, by nemohl úspěšně zpochybňovat, že (byť ve výjimečných případech) takto žalobce postupoval, pokud by to v uvedených případech skutečně dokládal správní spis. Údaje uvedené na jednotlivých listinách týkajících se obchodních výjimek, jak jsou založeny ve

správním spisu, ovšem nic nevyovídají o tom, že by žalobce skutečně ceny na úrovni nákladů uvedených v jednotlivých listinách také realizoval. Ze žádného podkladu rozhodnutí podle zdejšího soudu neplyne, že by žalobce vůbec podnákladové ceny uplatňoval. Pak tedy logicky nemůže být prokázáno, v kolika případech a ve vztahu ke komu tak žalobce činil, aby byly zohledněny okolnosti, jakými jsou délka, soustavnost a celkový rozsah jejich uplatňování. Samotné kalkulace obsažené v „*Žádostech o udělení výjimky...*“ ani jejich odsouhlasení nejsou důkazem o uplatňování podnákladových cen v obchodní praxi žalobce. Dokazování ohledně faktické realizace podnákladových cen na trhu žalovaný podle obsahu správního spisu ani neprováděl.

V tomto ohledu tedy zdejší soud souhlasil se žalobcem již v rozsudku ze dne 21.4.2011, č.j. 62 Ca 37/2009-680, a nadále mu dává zapravdu. Pak nemají smyslu žádné další úvahy o tom, zda o uplatňování podnákladových cen jde v případech, kdy se ceny dostávají pod hranici přímých nákladů, nebo kdy se dostávají pod hranici variabilních nákladů (a jak se i unijní judikatura v této otázce vyvíjela a vyvíjí), jaká by mohla být četnost takového postupu a v jakých případech se žalobce hodlal dostat do jaké úrovně nákladů (uvážil-li by zdejší soud údaje plynoucí z jednotlivých žádostí o výjimku).

V rozsudku ze dne 21.4.2011, č.j. 62 Ca 37/2009-680, však zdejší soud zohlednil, že predatorní cenovou praxi (uplatňování podnákladových cen) lze popsat jako jednání dominanta, kterým na nepřiměřeně dlouhou dobu nastaví své ceny na nepřiměřeně nízkou úroveň takovým způsobem, že sobě i ostatním soutěžitelům po uvedené dobu bez objektivního ospravedlnění přivodí nevyhnutelné ekonomické ztráty, přitom je jeho záměrem si tyto ztráty vynahradiť později, až bude těžit z omezení soutěže, které bylo původním nastavením cen vyvoláno. Z napadeného rozhodnutí bylo přitom zdejšímu soudu zřejmé, že v tomto směru žalovaný na jednání žalobce nenahlížel. Formální podoba predatorního cenového chování může vykazovat rysy selekce, což v sobě nutně implikuje prvek diskriminace, ani takto ovšem žalovaný neuvažoval. Ten totiž dovedl diskriminaci coby odlišný přístup k různým účastníkům trhu za situace, kdy žalobcovu protiplnění bylo totožné, a v rámci takto odlišného přístupu okrajově konstatoval prokázání stavu, kdy se žalobce dostal s cenou až na hranici svých přímých nákladů. Dovozeným deliktem byla podle zdejšího soudu diskriminace a žalovaným zmiňované jednání v podobě uplatňování podnákladových cen bylo neodůvodněné a z pohledu výroku o vině a o trestu i zbytečné. Žalovaným konstatované výjimečné uplatňování podnákladových cen (na základě žádostí o udělení výjimky založených ve správním spisu od str. 576) se podle zdejšího soudu objevily pouze v odůvodnění rozhodnutí; ve skutkové větě výroku se toto nesprávné zjištění žalovaného nikterak nepromítlo (uplatňování podnákladových cen nebylo jednáním, které by bylo následně právně hodnoceno), ani nebylo prvkem, o který by žalovaný opíral právní hodnocení zahrnuté v právní větě výroku, ani nebylo samostatným argumentem z pohledu žalovaným dovozovaných dopadů na trh, ani nebylo prvkem, o který by byl opíráán vznik újmy (znak zneužití dominantního postavení podle § 11 odst. 1 ZOHS), a konečně ani nešlo o skutečnost, která by byla zvažována při stanovení výše ukládané pokuty (tato skutečnost nebyla znakem

kvalifikovanější skutkové podstaty, jež by nebyla bez této skutečnosti dovozena, a jejíž použití by vyvolávalo potřebu přísnějšího postihu, tato skutečnost nezpůsobovala naplnění samotného deliktu, s nímž by se pak v rámci úvah o výši pokuty pracovalo metodou absorpce, ani tato skutečnost nebyla žalovaným zohledňována coby okolnost přitěžující či polehčující). Nadto podle zdejšího soudu nedostatek podkladu rozhodnutí týkající se žalovaným tvrzeného uplatňování podnákladových cen není automaticky nedostatkem týkajícím se závěrů ohledně diskriminačních praktik žalobce; postupovat diskriminačně lze i bez toho, že by byly aplikovány podnákladové ceny.

Vzal-li tedy zdejší soud v úvahu právě uvedené skutečnosti, pak byl toho názoru, že měl-li žalobce podle žalovaného uplatňovat bez objektivně ospravedlnitelných důvodů vůči svým odběratelům rozdílné ceny za služby železniční nákladní dopravy u přeprav se srovnatelnými kalkulačními parametry ovlivňujícími výši nákladů na tyto služby a bez objektivně ospravedlnitelných důvodů uplatňovat v cenách služeb železniční nákladní dopravy rozdílné výše marží, a tím měl zneužít dominantní postavení, pak argumentace žalobce vyvracející dílčí závěry žalovaného ohledně uplatňování podnákladových cen, byť je důvodná, mířila pouze na vybrané pasáže odůvodnění, nikoli na závěr, který se promítl v hmotněprávním hodnocení věci – ve výroku. Má-li soud přezkoumávat napadené výroky rozhodnutí (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), pak se musí v rámci uplatněných žalobních bodů zabývat tím, zda závěry obsažené ve výroku napadeného rozhodnutí jsou řádně odůvodněny a zda mají oporu v podkladu rozhodnutí. Z tohoto pohledu zdejší soud dospěl k závěru, že nesprávné (podkladem rozhodnutí nepodložené) dílčí závěry žalovaného ohledně uplatňování podnákladových cen nezpůsobují nezákonnost napadeného rozhodnutí. Proto zdejší soud nedovodil, že by se nedostatek skutkového podkladu ohledně uplatňování podnákladových cen musel projevit ve zrušení napadeného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud však ve zrušovacím rozsudku ze dne 28.8.2014, č.j. 7 Af 57/2011-1251, otázku důsledků uvedeného nedostatku skutkového podkladu posoudil odlišně. Akcentoval to, že žalovaný se uplatňováním podnákladových cen žalobcem zabýval v bodu 253. napadeného rozhodnutí, kde uplatňováním těchto cen argumentoval na podporu svého závěru, že stěžovatel zneužil své postavení na trhu (výslovně uvedl, že pokud žalobce uplatňoval podnákladové ceny, přičemž svými nabídkami mířil k získání přeprav od konkurenčních železničních dopravců působících na relevantním trhu, případně k zamezení přechodu zákazníků ke konkurenčním dopravcům, nelze než vzhledem k dalším níže uvedeným skutečnostem dospět k závěru, že zneužil svoje postavení na relevantním trhu). Z této části napadeného rozhodnutí je podle Nejvyššího správního soudu jednoznačně zřejmé, že žalovaný dává uplatňování podnákladových cen do přímé souvislosti se závěrem o zneužití dominantního postavení žalobcem. Jde tedy podle Nejvyššího správního soudu o jeden z relevantních argumentů pro závěr o tom, že žalobce své dominantní postavení zneužil.

Dále se podle Nejvyššího správního soudu žalovaný uplatňováním podnákladových cen žalobcem zabýval v bodu 254. napadeného rozhodnutí, kde

vedl, že právě okolnost tkvící v adresné podnákladové cenotvorbě (ve vztahu k významným přepravním zakázkám) žalobce je skutečností jdoucí k jeho tíži z hlediska posouzení soutěžní konformity jeho cenotvorby. Dále v bodu 277. napadeného rozhodnutí žalovaný odkázal na prvostupňové rozhodnutí a uvedl, že žalobci bylo prokázáno uplatňování podnákladových cen v souvislosti s konkurenčními nabídkami dopravy, a to až na úrovni přímých nákladů. Dále v bodu 281. napadeného rozhodnutí žalovaný poukázal na uplatňování cen pod výší průměrných celkových nákladů v souvislosti s námitkou nemožnosti kompenzace ztrát zisky realizovanými u jiných odběratelů. Dále v bodu 283. napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce uplatňoval podnákladové ceny s cílem získat přepravy (zejména z řad významných zákazníků realizujících velké objemy přeprav zboží) od konkurenčních železničních přepravních podniků působících na relevantním trhu, případně zamezit zákazníkům v přechodu ke konkurenčním dopravcům, současně uplatňoval závazek exkluzivity, a to vše na nedávno liberalizovaném trhu. Takovouto cenovou politiku aplikovanou ve výše popsaných souvislostech nelze podle žalovaného považovat za přiměřenou. Dále v bodu 285. napadeného rozhodnutí žalovaný konstatoval, že žalobce uplatňoval podnákladové ceny s cílem vyloučit konkurenci, přičemž cenové rozdíly, které tímto postupem vznikly mezi srovnatelnými skupinami zákazníků, byly natolik markantní, že vedly k poškození zákazníků, kterým byly účtovány ceny podstatně vyšší. Dále v bodu 287. napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce uplatňoval cenovou diskriminaci, jejíž součástí byla i aplikace podnákladových cen, s cílem vyloučit konkurenci. Dále v bodu 289. napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce překročil dovolenou míru cenové diskriminace v souvislosti se srovnatelnými transakcemi, přičemž uplatňoval podnákladové ceny s cílem vyloučit konkurenci.

Dále Nejvyšší správní soud akcentoval to, že uplatňováním podnákladových cen žalovaný argumentoval rovněž v bodech 303. a 304. napadeného rozhodnutí. V bodu 305. napadeného rozhodnutí pak žalovaný uvedl, že uplatňování podnákladových cen dominantem ve vztahu k cenovým nabídkám konkurence jistě nelze označit za přiměřenou reakci, neboť přispívá k petrifikaci tržní struktury či posílení dominantního postavení, a v bodu 314. napadeného rozhodnutí žalovaný zmínil, že obrana obchodních zájmů žalobce v podobě diskriminace, jejíž intenzita „zašla až k účtování podnákladových cen“, byla nepřiměřená. Uplatňováním podnákladových cen žalobcem pak žalovaný argumentoval také v bodu 317. napadeného rozhodnutí při vypořádání rozkladové námítky, že prvostupňový správní orgán v rozhodnutí neuvedl žádný konkrétní případ dovršeného vyloučení konkurenta z relevantního trhu. V souvislosti se stanovením výše pokuty pak žalovaný použil v bodu 444. napadeného rozhodnutí uplatňování podnákladových cen jako jeden z dílčích důvodů při prokazování žalobcova úmyslu narušit hospodářskou soutěž.

Z právě uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud závázal zdejší soud názorem, že neobstojí tvrzení (zdejšího soudu), že uplatňování podnákladových cen nebylo skutečností, která by byla zvažována při stanovení výše ukládané pokuty. Ze shora zmíněných částí napadeného rozhodnutí Nejvyšší správní soud navíc dovodil, že závěr o uplatňování podnákladových cen žalobcem nelze v kontextu celého

odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí v žádném případě považovat za marginální nebo pouze podpůrný argument pro závěr o naplnění skutkové podstaty předmětného správního deliktu. Původní názor zdejšího soudu, že argumentace žalobce vyvracející dílčí závěry žalovaného ohledně uplatňování podnákladových cen, byť je důvodná, míří pouze na vybrané pasáže odůvodnění, nikoli na závěr který se promítl v hmotněprávním hodnocení věci – ve výroku, považuje Nejvyšší správní soud za nesprávný. Zdejší soud podle Nejvyššího správního soudu neopodstatněně marginalizoval důležitou část argumentace žalovaného navzdory tomu, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí je opakovaně obsažena. Je tedy podle Nejvyššího správního soudu nepochybné, že žalovaný uplatňování podnákladových cen považoval za důležitou součást jednání žalobce, a že se tedy jedná o jednu z podstatných skutečností pro konečný závěr, že žalobce zneužil své dominantní postavení.

Zavázal-li Nejvyšší správní soud tedy zdejší soud právním názorem, podle něhož závěr o uplatňování podnákladových cen není možné od zbývající části odůvodnění a ani od výrokových částí napadeného rozhodnutí separovat, neboť tvoří jeho integrální součást, pak zjištění zdejšího soudu ohledně nedostatku skutkového podkladu k uplatňování podnákladových cen se musí rovněž nutně projevit ve zrušení napadeného rozhodnutí, tentokrát podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.

Vzhledem k tomu, že shora shrnutá argumentace žalovaného podnákladovými cenami (ve shora uvedených bodech napadeného rozhodnutí akcentovaných Nejvyšším správním soudem) byla argumentací žalovaného ve vztahu ke zneužití dominantního postavení podle výrokové části I.A. napadeného rozhodnutí, musí být z uvedených důvodů zrušena výroková část I.A. napadeného rozhodnutí. Žalovaný však tutéž argumentaci převzal i ve vztahu ke zneužití dominantního postavení podle výrokové části I.C. napadeného rozhodnutí (bod 356. napadeného rozhodnutí, pouze s doplněním v bodech 357. – 359. napadeného rozhodnutí; tam se žalovaný takto vyjadřuje k výrokové části I.B. prvostupňového rozhodnutí, jež je věcně převzata do výrokové části I.C. napadeného rozhodnutí). Pak tedy musí být z uvedených důvodů zrušena i výroková část I.C. napadeného rozhodnutí. Tomu, že nejde o důvod ke zrušení toliko jedné výrokové části, ostatně odpovídá i právní názor Nejvyššího správního soudu, podle něhož „závěr o uplatňování podnákladových cen není možné od zbývající části odůvodnění a ani od *výrokových částí* (plurál – pozn. soudu zdejšího) napadeného rozhodnutí separovat“.

Ve vztahu k výrokové části I.B. napadeného rozhodnutí se argumentace podnákladovými cenami (v bodech napadeného rozhodnutí akcentovaných Nejvyšším správním soudem) neobjevuje, neobjevuje se ani jinde v odůvodnění rozhodnutí vztahujícímu se k výrokové části I.B. napadeného rozhodnutí, a tedy závěr ohledně nutnosti zrušení výrokových částí I.A. a I.C. napadeného rozhodnutí nelze k výrokové části I.B. automaticky vztáhnout. Navíc odlišný charakter skutků, jichž se týkají výrokové části I.A. a I.C. (na straně jedné) a I.B. (na straně druhé), plyne již z toho, že podstatou zneužití dominantního postavení podle výrokových částí I.A. a I.C. mělo být

uplatňování rozdílných cen u přeprav se srovnatelnými kalkulačními parametry a uplatňování rozdílných výší marží (přitom v některých případech se jednalo právě o ceny podnákladové), zatímco podstatou zneužití dominantního postavení podle výrokové části I.B. napadeného rozhodnutí mělo být znemožnění uzavírání smluv o zákaznickém tarifu, stanovení povinnosti skládat zálohy na poskytované služby a vypovězení smluv; argumentace podnákladovými cenami tedy ve vztahu k jednání podle výrokové části I.B. napadeného rozhodnutí vůbec v úvahu nepřichází (a žalovaný ji ve vztahu k tomuto jednání ani v odůvodnění napadeného rozhodnutí nepoužil).

Nedostatek skutkového podkladu k uplatňování podnákladových cen se tedy musí nutně projevit ve zrušení napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. v jeho výrokových částech I.A. a I.C.

Zdejší soud tedy ve shora uvedených dvou otázkách (z pohledu uplatněných žalobních bodů sice dílčích, nicméně z pohledu napadeného rozhodnutí podstatných) s vědomím závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu musí dát žalobci zapravdu v jeho žalobní argumentaci, že shora dovozené vady řízení nutně vedou, každá z nich samostatně, ke zrušení celého napadeného rozhodnutí. Druhá z obou dovozených vad se sice projevuje ve zrušení toliko výrokových částí I.A. a I.C. napadeného rozhodnutí, první z obou dovozených vad však vede ke zrušení všech tří výrokových částí napadeného rozhodnutí (I.A., I.B. i I.C.). Proto zdejší soud (celé) napadené rozhodnutí bez jednání zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s.ř.s.).

Vypořádání dalších žalobních bodů v celém jejich rozsahu by na tomto závěru již ničeho nemohlo změnit. Přesto zdejší soud zvažoval nutnost (či vhodnost) jejich vypořádání z pohledu procesního návodu k budoucímu postupu žalovaného, dospěl však k závěru, že jednotlivé vypořádávání dalších žalobních bodů by za současného stavu věci představovalo ve zcela převažující míře úvahy pouze akademické, jež by nemohly žalovanému sloužit jako konkrétní naznačení dalšího postupu, ani by nepřispěly k eliminaci případných příštích soudních sporů postavených na argumentaci, jež by mohla z povahy věci odpovídat té, kterou žalobce uplatnil nyní. Veškeré hmotněprávní závěry, k nimž žalovaný v dalším řízení může dospět, totiž jistě mohou být ovlivněny v dalším řízení nutnou výchozí úvahou žalovaného ohledně dostatečného skutkového podkladu k setrvání žalovaného na vymezení relevantního trhu či ke změně názoru na tuto otázku. K úvahám ohledně vymezení relevantního trhu bude tedy muset žalovaný přistoupit nově – bez zahrnutí posudku Centra dopravního výzkumu, v.v.i., přitom na úvahy ohledně vymezení relevantního trhu mohou teprve navázat úvahy ohledně postavení žalobce na něm (tj. zda je vůbec soutěžitelem v dominantním postavení) a teprve na ně pak úvahy ohledně případného zneužití takového postavení. V takovém případném hodnocení zneužití dominantního postavení se pak nutně projeví i druhý důvod ke zrušení napadeného rozhodnutí, tj. nedostatek skutkového podkladu ke konstatování uplatňování podnákladových cen; výsledkem (i v případě, že žalovaný bude nadále pokládat postup žalobce za zneužití

dominantního postavení) dalšího řízení před žalovaným tak může být zcela odlišná konstrukce, než jaká se promítla do nyní napadeného rozhodnutí žalovaného. Další postup žalovaného tak může spočívat v doplnění dokazování ohledně uplatňování podnákladových cen (to by se pak mělo nutně projevit ve výroku případného rozhodnutí deklarujícího zneužití dominantního postavení) anebo v upuštění od koncepce využívající argumentaci ohledně podnákladových cen (což se může projevit jak na budoucím procesním postupu žalovaného, tak na jeho samotném výsledku). Pak tedy i rozhodnutí žalovaného ve věci může vykazovat zcela jiné rysy než rozhodnutí nyní napadené, proti němuž žalobce snesl řadu argumentů o jeho nezákonnosti i nepřezkoumatelnosti. Stejně tak samotný procesní postup žalovaného může v budoucnu v souhrnu vykazovat podstatné odlišnosti od procesního postupu dosavadního, v němž žalobce shledával pochybení, a vyjadřovat se k žalobcem namítaným pochybením procesního charakteru by tedy bylo též postupem neúčelným.

IV. Náklady řízení

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce byl ve věci úspěšný, proto má právo na náhradu nákladů, které důvodně vynaložil, proti žalovanému. V řízení před zdejším soudem takové náklady tvoří zaplacený soudní poplatek (2 000 Kč) společně s náklady právního zastoupení za tři úkony právní služby (převzetí věci a příprava zastoupení, podání žaloby, účast na jednání soudu dne 21.4.2011, tj. 3 x 2 100 Kč + 3 x 300 Kč podle § 11 odst. 1 písm. a/, d/ a g/ vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění účinném v době uskutečnění těchto úkonů, celkem 7 200 Kč) a náhradou cestovného k jednání soudu dne 21.4.2011 a zpět (Praha – Brno – Praha vozidlem RZ 2AA 0007 + stravné + náhrada za promeškaný čas na cestě v délce 4 hodin, celkem 3 757 Kč), kromě částky za zaplacený soudní poplatek s navýšením o částku odpovídající DPH, tedy 2 000 Kč + 13 258 = 15 258 Kč. V řízení před Nejvyšším správním soudem takové náklady tvoří zaplacený soudní poplatek (3 000 Kč) společně s náklady právního zastoupení za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti, tj. 1 x 2 100 Kč + 1 x 300 Kč), naposledy uvedené s navýšením o částku odpovídající DPH, tedy 3 000 Kč + 2 904 Kč = 5 904 Kč. Náklady související s navazujícími průběžnými vyjádřeními žalobce v průběhu řízení před zdejším soudem a před Nejvyšším správním soudem zdejší soud za důvodně vynaložené nepokládá. Celkem tedy žalobci náleží na náhradě nákladů řízení částka 21 162 Kč. K jejímu zaplacení soud žalovanému stanovil přiměřenou lhůtu.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty

nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 1. dubna 2015

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

JUDr. David Raus, Ph.D., v.r.
předseda senátu